

Формуляр за ЧАСТИЧНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	
Институция: Висш съдебен съвет на Република България	Нормативен акт: Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма
За включване в законодателна програма на Висшия съдебен съвет: 2025 г.	Дата: 03.06.2025 г.
Контакт за въпроси: Диляна Янкова	Телефон: 02 930 49 46
1.Дефиниране на проблема: 1.1.Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които оправдават нормативната промяна. - В процеса по изпълнение на всички необходими действия по проектиране, разработка и внедряване в Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС) на модул „Централизирано разпределение и електронна обработка на заповедни дела“ се констатира редица несъответствия и проблеми, свързани с предвиденото в чл. 45а от Наредба № 6 от 2017 г. постъпване на събираните съдебни такси в единна сметка на Висшия съдебен съвет (ВСС) за заповедни производства. - Липса на уредба на реда за внасяне на държавни такси по дела с предмет по Глава тридесет и седма „Заповедно производство“ от ГПК, предвид ГПК (обн. бр. 11 от 02.02.2023 г.), предвиждащ въвеждането на централизирано разпределение и изцяло електронна обработка на заповедните дела, при дерогиране на принципите за местната подсъдност, влиза в сила считано от 01.07.2025 г. - При извършен анализ на съответствието на съществуващите функционалности на ЕПЕП с разпоредбите на Наредба № 6 от 2017 г. както и с др. относими нормативни изисквания са констатирани съществени правни и функционални несъответствия. 1.2.Опишете какви са проблемите в приложението на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.) С изменение и допълнение на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на действия и удостоверителни изявления в електронна форма (Наредба № 6 от 2017 г.), обнародвано в Държавен вестник, бр. 93 от 2023 г., се създаде нов чл. 45а. С него се създава задължение за Пленума на Висшия съдебен съвет да обезпечи възможността в информационните системи на съдилищата, разглеждащи заповедни производства да постъпват структурирани данни за постъпилите съдебни такси по тях, в контекста на изискването за централизирано разпределение на тези производства (чл. 411, ал. 1 ГПК). В разпоредбата е предвидено коментираните съдебни такси да постъпват в „единна сметка на Висшия съдебен съвет за заповедни производства“. В процеса по изпълнение на всички необходими действия по проектиране, разработка и внедряване в Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС) на модул „Централизирано разпределение и електронна обработка на заповедни дела“ се констатира редица несъответствия и проблеми, свързани с предвиденото в чл. 45а	

от Наредба № 6 от 2017 г. постъпване на събираните съдебни такси в единна сметка на Висшия съдебен съвет (ВСС) за заповедни производства.

Част от тях са следните:

- Съгласно Закона за държавните такси и Тарифа за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс държавните такси се събират от органите на съдебната власт, в конкретната хипотеза – от съдилищата. В този смисъл се постави въпросът доколко ВСС разполага с правомощието и компетентността да събира съдебни такси по своя сметка. Все се предвид, че настоящата сметка на ВСС е в Българска народна банка (БНБ), а съдилищата се обслужват от различни търговски банки, с които имат сключени договори.

- Във връзка с горното се постави и въпросът за възможността за извършване на проверка за редовност по чл. 129 във вр. с чл. 128, т. 2 ГПК и проверка за реално внесена сума, с оглед необходимостта от осчетоводяване на същите.

Един от основните проблеми, които се идентифицират и са породени от изискването за създаване на „единна сметка на Висшия съдебен съвет за заповедни производства“, са свързани със заявителите, генериращи голям брой заявления. Става въпрос основно за лицата по чл. 50, ал. 5 и чл. 52, ал. 2 ГПК, за по-голямата част от които съгласно чл. 410, ал. 5 ГПК е предвидено изключение от задължението за подаване на заявления по чл. 410 и чл. 417 ГПК само по електронен път. Констатира се, че масово тези заявителите подават заявленията по чл. 410 и чл. 417 ГПК на хартиен носител в районния съд, в който се намира седалището им. Например Топлофикация София ЕАД генерира над 20%, т.е. над 30 000 броя, от общия брой заповедни производства в страната, които освен това не се подават регулярно, а на 2 – 4 пъти годишно. Това не позволява своевременното им обработване от регистратурата и деловодството на съда, което неминуемо води до неспазване на законоустановените срокове по чл. 411, ал. 2 ГПК. При тази фактическа обстановка, допълнителен проблем би възникнал ако в определени дни се генерират хиляди плащания по една сметка, което ще доведе до затруднения за проверка за реалност на конкретно плащане. С оглед централизираното разпределение на заповедните производства при подадени две и повече заявления от един и същ заявител, в един и същ ден, няма никаква гаранция, че те ще бъдат разпределени в един и същ съд. В случай, че внесената сума е недостатъчна да покрие общия размер на дължимата такса по всички заявления, липсва яснота как ще се определи кое заявление следва да се приеме за нередовно и кой съдия следва да даде указания за отстраняване на нередовността.

- Действащите в съдилищата физически ПОС терминали позволяват внасяне на такси само по сметка на съответния съд в обслужващата търговска банка, тъй като те се доставят от съответната банка. В случай на разкриване на специална транзитна сметка с титуляр ВСС, това ще наложи осигуряване на необходимия брой физически ПОС терминали (районните съдилища в България са 113 бр.) от Борека АД, за каквато техническа възможност липсва потвърждение както от дружеството, така и от БНБ, като обслужваща ВСС банка. При неизпълнение на това условие ще бъде ограничена възможността на страна при подаване на заявление на хартиен носител в съответния съд да заплати таксата на място.

С оглед на горното се прави предложение за изменение на разпоредбата на чл. 45а от Наредба № 6 от 2017 г., с което от текста да се заличи задължението на ВСС за събиране на съдебните такси по заповедни производства в единна сметка на ВСС.

Приемането на направеното предложение ще запази обаче задължението, предвидено в нормата за постъпване в ЕИСС на информация за сумите за съдебни такси по заповедните производства, както и другите изискуеми реквизити – дата на постъпване, уникален идентификатор и др.

На следващо място е предвиден текст в нормативния акт, който касае уреждането на реда за внасяне на държавни такси по дела с предмет по Глава тридесет и седма „Заповедно производство“ от ГПК. Необходимостта от разписване на съответни текстове произлиза от обстоятелството, че ЗСВ, в неговия чл. 9, ал. 3, разпорежда заявленията за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 да се разпределят централизирано на принципа на случайния подбор между всички районни съдии в страната, които са определени да разглеждат такива дела, съгласно действащите в отделните съдилища правила за разпределение, което от своя страна води до неяснота по банковата сметка на кой районен съд следва да се внесе съответната държавна такса.

За преодоляването на неяснотата предложените текстове, касаят създаването на ал. 2 към чл. 45а от Наредба № 6 от 2017 г., предвиждат: в случаите, когато заявлението е подадено по електронен път държавната такса да се внася по банкова сметка на районния съд по настоящия адрес или седалището на заявителя, а при липса на настоящ адрес – по постоянния му адрес; в случаите, когато заявлението е подадено писмено на хартиен носител – по банковата сметка за държавни такси на районния съд, в който е подадено заявлението; а в случаите на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс – по банковата сметка за държавни такси на районния съд, съобразно правилата на чл. 411, ал. 1, изр. 2 и 3 от Гражданския процесуален кодекс.

Подобна формулировка от една страна няма да създаде препятствие за заявителите при внасяне на държавната такса по обсъжданите производства, а от друга ще бъде осигурена възможност за проверка от съда на изпълнение на задължението за внасянето ѝ.

При извършен анализ на съответствието на съществуващите функционалности на ЕПЕП с разпоредбите на Наредба № 6 от 2017 г. както и с др. относими нормативни изисквания са констатирани съществени правни и функционални несъответствия, във връзка с които се правят предложения за отмяна на чл. 3, ал. 1 от Наредбата.

Настоящата редакция предвижда Пленумът на ВСС да води, поддържа и актуализира регистър на процесуалните действия и удостоверителните изявления, извършвани от органите на съдебната власт по електронен път. Отмяната ѝ се предлага, тъй като воденето на подобен регистър предполага изчерпателност и всеобхватност на същия, а ВСС не е орган в чиято компетентност е да посочва наименованията на процесуалните действия или удостоверителните изявления, правното основание за процесуалните действия или удостоверителните изявления, органът на съдебна власт, който извършва процесуалните действия или удостоверителните изявления, изискванията за извършване на процесуалните действия или удостоверителните изявления, както и необходимите за това документи и т.н. Единствено в правомощията на органите на съдебната власт е да правят съответната преценка и да прилагат действащата нормативна уредба. Процесуалните действия и удостоверителните изявления не могат да се обхванат от регистър, който по съществото си би представлявал списък и освен това не следва да се установяват в подзаконен нормативен акт, тъй като същите са установени в законови норми.

Необходимост от изменение се констатира и по отношение на ал. 2 на чл. 3 от Наредба № 6 от 2017 г., който предвижда Пленумът на ВСС и органите на съдебната власт да разгласяват извършваните от тях процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма по разбираем и достъпен начин чрез Единния портал за електронно правосъдие и официалните им интернет страници.

При разписването на предложението се взе предвид, че ВСС, макар и орган на съдебната власт, е административен такъв и той не извършва процесуални действия, освен като страна по конкретни съдебни производства. Що се отнася до задължението към органите на съдебната власт да разгласяват извършваните от тях удостоверителни изявления се констатира липсата на такова законово изискване, поради което предвиденото в настоящия текст следва да бъде заличено. Тъй като разгласяваната информация се отнася само до публичната част на ЕПЕП се предвижда допълването на разпоредбата с изискване същата да е в съответствие с изискванията за защита на личните данни.

Горните мотиви дават основание за предложението за отмяна и на ал. 1 от чл. 12 от Наредба № 6 от 2017 г., според който Пленумът на ВСС поддържа в ЕПЕП информация относно всички процесуални действия и удостоверителни изявления, извършвани от органите на съдебната власт по електронен път, в т.ч.: наименование на процесуалното действие или удостоверителното изявление; правното основание за процесуалното действие или удостоверителното изявление; органът на съдебна власт, който извършва процесуалното действие или удостоверителното изявление; звеното в органа на съдебна власт, приемащо документите и предоставящо информация за хода на производството, неговите работно време, адрес, адреси на електронна поща и телефони за връзка; изискванията за извършване на процесуалното действие или удостоверителното изявление, както и необходимите за това документи; образците на формуляри, които се попълват за извършването на процесуалното действие или удостоверителното изявление; информация за извършване на процесуалното действие или удостоверителното изявление по електронен път; срокове; държавни такси и разноски към органите на съдебната власт, основание за тяхното определяне и начините на плащане; реда и сроковете за обжалване на действията на органа на съдебна власт.

Видно е, че голяма част от информацията, която се изисква Пленумът на ВСС да поддържа в ЕПЕП е такава, която е нормативно уредена, поради което предвиденото задължение е невъзможно да се осъществява от Висшия съдебен съвет като административен орган. Пример, който може да бъде посочен в подкрепа на тази невъзможност е: случаите, когато определени срокове започват да текат от узнаването на определени обстоятелства или настъпването на факти с правно значение за производството, т.е. сроковете не са законово фиксирани, от което е видно, че Пленумът на ВСС е невъзможно да поддържа подобна информация в ЕПЕП.

Видно от изнесеното въвеждането на промяна в организацията на работа и/или въвеждане на нови технологии не биха могли да отстранят съществуващите проблеми, поради което е налице необходимост от приемане на предложеното изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2017 г.

1.3. Посочете дали са изготвени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са изготвяни последващи оценки на въздействието на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма.

2. Цели: Посочете целите, които си поставя нормативната промяна по конкретен и измерим начин и график за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Предлаганите промени имат за цел

- синхронизирането на подзаконовата нормативна уредба с новоприетите правила за провеждане на заповедното производство в ГПК и отразяването им в сегашните текстове на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма.

- реално обезпечаване на възможността в информационните системи на съдилищата, разглеждащи заповедни производства да постъпват структурирани данни за постъпилите съдебни такси по тях, в контекста на изискването за централизирано разпределение на тези производства (чл. 411, ал. 1 ГПК);

- разписване на уредба за преодоляване на неяснотата по банковата сметка на кой районен съд следва да се внесе съответната държавна такса по заявление за издаване на заповед за изпълнение и осигуряване на възможност за проверка от съда на изпълнение на задължението за внасянето ѝ.

- привеждането на текстовете на Наредба № 6 с редица норми от актове с по-висок ранг.

3. Идентифициране на заинтересованите страни: Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Преки заинтересовани страни:

1. Магистрати и административни ръководители;
2. Съдебни служители в органите на съдебната власт;
3. Физически и юридически лица, и техни процесуални представители, страни в производства по Глава тридесет и седма по ГПК.

Косвени заинтересовани страни:

1. Физически и юридически лица, в качеството им на участници в обществените консултации.

4. Варианти на действие: Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително и варианта „без намеса“.

При този нормативен акт не е възможно да бъдат формулирани варианти, различни от вариант „без намеса“ и предложеният вариант за приемане на Наредбата, поради което вариантите са два – Вариант 1 „Без намеса“ и Вариант 2 „Приемане на наредбата“.

Вариант на действие 1 „Без намеса“: При този вариант ще продължи да се наблюдава:

- невъзможност за обезпечаване на възможността в информационните системи на съдилищата, разглеждащи заповедни производства да постъпват структурирани данни за постъпилите съдебни такси по тях, в контекста на изискването за централизирано разпределение на тези производства;

- липса на разписан ред за внасяне на държавни такси по дела с предмет по

Глава тридесет и седма „Заповедно производство“ от ГПК;

- несъответствие на съществуващите функционалности на ЕПЕП с разпоредбите на Наредба № 6 от 2017 г. както и с др. относими нормативни изисквания.

Вариант на действие 2 „Приемане на наредбата“: При този вариант ще бъдат осигурени:

- синхронизирането на подзаконовата нормативна уредба с новоприетите правила за провеждане на заповедното производство в ГПК и отразяването им в сегашните текстове на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма;

- реално обезпечаване на възможността в информационните системи на съдилищата, разглеждащи заповедни производства да постъпват структурирани данни за постъпилите съдебни такси по тях, в контекста на изискването за централизирано разпределение на тези производства (чл. 411, ал. 1 ГПК);

- разписване на уредба за преодоляване на неяснотата по банковата сметка на кой районен съд следва да се внесе съответната държавна такса по заявление за издаване на заповед за изпълнение и осигуряване на възможност за проверка от съда на изпълнение на задължението за внасянето ѝ;

- улесняване на достъпа до правосъдие на гражданите и бизнеса.

5. Разходи: Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи се очаква да бъдат второстепенни, и кои са значителни.

Приемането на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма няма да доведе до разходване на допълнителни финансови средства.

6. Ползи: Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант на действие 1 „Без намеса“:

Не могат да бъдат идентифицирани ползи от реализирането на Вариант на действие 1 „Без намеса“. От една страна, Наредбата няма да доведе до повишаване на административната тежест на процедурите по отношение на административния орган, тъй като същата детайлизира и прецизира съществуваща нормативна уредба и въвежда нова подзаконова регламентация, която ще доведе до улесняване на заявителите при внасяне на държавната такса по заповедни производства, т.е. с Наредбата няма да се въведат нови, утежняващи условия за заинтересованите страни.

Вариант на действие 2 „Приемане на наредбата“:

С приемане на наредбата ще се синхронизира подзаконовата нормативна уредба

с новоприетите правила за провеждане на заповедното производство в ГПК и отразяването им в сегашните текстове на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма; ще се обезпечи възможността в информационните системи на съдилищата, разглеждащи заповедни производства да постъпват структурирани данни за постъпилите съдебни такси по тях, в контекста на изискването за централизирано разпределение на тези производства (чл. 411, ал. 1 ГПК); ще се въведе ред за внасяне на държавни такси по дела с предмет по Глава тридесет и седма „Заповедно производство“ от ГПК.

Също така приемането на акта ще доведе до ускорено и ефективно заповедно производство, проведено в електронна среда, което пък е предпоставка за уеднаквяване на времето за разглеждане на заявления за издаване на заповеди за изпълнение на територията на цялата страна и намаляване на разходите за време и човешки ресурси при подаването, обработването и произнасянето по заявления за издаване на заповеди за изпълнение.

7. Потенциални рискове: Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове

Вариант на действие 1 „Без намеса“:

При прилагане на Вариант на действие 1 „Без намеса“ ще бъде налице неизпълнение на законови разпоредби, както и практическо затруднение при приложението на сегашните текстове на акта.

Вариант на действие 2 „Приемане на наредбата“:

Не са идентифицирани рискове при приемане на Наредбата. Същата ще създаде гаранции за ускорено и ефективно заповедно производство.

8. Административната тежест:

- ☐ Ще се повиши
- ☐ Ще се намали
- ☒ Няма ефект

Доколкото съдебната администрация и към настоящия момент е ангажирана с изпълнение на нормите на Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма, приемането на предвидените изменения и допълнения няма да доведат до повишаване на административната тежест за органите на съдебната власт.

9. Въздействие върху микро, малки и средни предприятия (МСП):

- ☐ Актът засяга пряко МСП
- ☐ Актът не засяга МСП
- ☒ Няма ефект

Наредбата не засяга малките и средни предприятия. Косвено, доколкото нормативния акт ще доведе до прецизиране и допълване на действащите към момента правила за извършване на процесуалните действия и удостоверителни изявления в електронна форма, ще се повиши качеството на правосъдието.

10. Проектът на нормативен акт изисква цялостна оценка на въздействието

☐ Да

☒ Не

Наредбата има за цел да детайлизира и прецизира съществуващата нормативна уредба, като при прилагането на нормативния акт не се очакват значителни последици. В този смисъл не се изисква извършването на цялостна оценка на въздействието.

11. Обществени консултации: Обобщете най-важните въпроси за обществените консултации, посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Най-важните въпроси за обществената консултация са?

В1: Изработеният проект на Наредба в съответствие ли е със законовите разпоредби въведени със ЗИД на ГПК (обн. ДВ, бр. 11 от 02.02.2023 г.)?

В2: Достатъчно детайлизирани ли са разпоредбите отнасящи се до реда за внасяне на държавни такси по дела с предмет по Глава тридесет и седма „Заповедно производство“ от ГПК?

В3: Създава ли предоставеният проект на Наредба реална възможност за обезпечаване на задължението в информационните системи на съдилищата, разглеждащи заповедни производства да постъпват структурирани данни за постъпилите съдебни такси по тях, в контекста на изискването за централизирано разпределение на тези производства?

В4: Постигната ли е търсената яснота относно въпроса по банковата сметка на кой районен съд следва да се внесе съответната държавна такса по заявление за издаване на заповед за изпълнение и осигуряване на възможност за проверка от съда на изпълнение на задължението за внасянето ѝ?

Проектът Наредбата ще бъде публикуван на интернет страницата на Висшия съдебен съвет, раздел „Обществени консултации“ за срок от 14 дни. Административните ръководители на съдилищата ще бъдат уведомени за публикуването на проекта и за възможността да изразят становище по него. На основание чл. 360е ЗСВ. Проектът на нормативен акт ще бъде изпратен на министъра на правосъдието и министъра на електронното управление за съгласуване. Проектът ще бъде внесен на заседания на Комисия по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет на което ще бъдат обсъдени постъпилите, становища. Окончателният проект ще бъде предложен от Комисия по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет за приемане от Пленума на Висшия съдебен съвет.

Заседанията на Пленума на Висшия съдебен съвет са публични и се излъчват онлайн на интернет страницата на Съвета. Пълните стенографски протоколи от заседания също се публично достъпни на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

Справката за постъпилите становища и за тяхното отразяване ще бъде публикувана на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

12. Приемането на нормативния акт предвидено ли е в европейското законодателство.

☐ Да

☒ Не

13. Подпис на отговорното лице:

Име и длъжност: Диляна Янкова - главен експерт - юрисконсулт, отдел „Правно обслужване и нормативна дейност“, дирекция „Правна“, Администрация на Висшия съдебен съвет

Дата: 03.06.2025 г.

Подпис: /П/

Съгласувал: Димитър Ненов - директор на дирекция „Правна“, Администрация на Висшия съдебен съвет

Дата: 03.06.2025 г.

Подпис: /П/